

In Europa kunnen veel ectoparasieten honden en katten besmetten. Veel daarvan zijn vectoren van verschillende, ernstige infectieziekten bij gezelschapsdieren.

Deze serie van modulaire richtlijnen biedt dierenartsen een overzicht van de belangrijkste ectoparasieten bij hond en kat en adviseert over bestrijdingsmaatregelen om besmetting bij dier en/of mens te voorkomen¹.

3.1. Vlooien:

Ctenocephalides canis, Ctenocephalides felis

3.2. Teken:

Ixodes ricinus, Rhipicephalus sanguineus, Dermacentor reticulatus

3.3. Zuigende en bijtende luizen:

Linognathus setosus, Trichodectes canis en Felicola subrostratus

3.4. Zandvliegen en muggen

3.5. Mijten:

- a. Demodicose
- b. *Sarcoptes* schurft
- c. *Notoedres* schurft
- d. Otodectose
- e. Cheyletiellose (vachtmijten)
- f. Oogstmijten (herfstmijten)
- g. Neusmijten bij de hond

¹ Raadpleeg voor aanvullende informatie: ESCCAP Richtlijn 3: Bestrijding van ectoparasieten bij hond en kat. ESCCAP Richtlijn 5: Bestrijding van door vectoren overgedragen aandoeningen bij hond en kat.

De diagnose van een besmetting met ectoparasieten

Vlooien: Kleine aantallen vlooiën kunnen onopgemerkt blijven. Verdere inspectie met een vlooiënkam kan vlooiën en vlooiënfeces in de vacht vaststellen.

Teken: Kleine larven en nimfen kunnen eenvoudig over het hoofd gezien worden. Ook volgezogen volwassen stadia blijven soms onopgemerkt, met name bij honden met een langharige vacht. Daarom worden de meeste volwassen teken pas aangetroffen na ten minste twee dagen aangehecht te zijn op het dier. Ook de aanwezigheid van een lokale huidreactie op tekenbeten kan bijdragen aan het stellen van de diagnose.

Zuigende en bijtende luizen: De diagnose luisinfectie kan gesteld worden door een zorgvuldige inspectie en waarneming van volwassen luizen of neten in de vacht.

Zandvliegen/muggen: De eerste symptomen kunnen bestaan uit huidreacties, zoals urticaria op de huid van het dier.

Mijten: Microscopisch onderzoek van huidafkrabfels van getroffen gebieden met alopecia (*Demodex*, *Sarcoptes*, *Notoedres*), huidschilfers (*Cheyletiella*), swabs van oorsmeer (*Otodectes*) of neusswabs (*Pneumonissoides*) is vereist om de identiteit van de aanwezige mijten vast te stellen.

Preventieve maatregelen en bestrijding

Vlooien: Regelmatig kammen van het dier geeft een goed beeld van de ernst van de vlooiënfestatie. Het is raadzaam om regelmatig een geschikt antiparasitair middel te gebruiken en dagelijks te stofzuigen om vlooiënstadia in de omgeving te bestrijden. Daarbij kunnen ook omgevingsproducten met een insecten groeiremmend (IGR) effect gebruikt worden. Andere dieren in huis dienen gelijktijdig behandeld te worden.

Teken: Zichtbare teken moeten zo snel mogelijk verwijderd worden en gedeponeerd op een veilige plek (toilet, vuilnisbak). Daarnaast behandeling met een tekendodend middel (acaricide).

Zuigende en bijtende luizen: Behandel dieren met een insecticide dat werkzaam is tegen luizen. Was de ligplaatsen en vachtverzorgingsmaterialen regelmatig.

Zandvliegen/muggen: Vermijd "hot spot" gebieden en bepaalde dagdelen (schemering) in endemische gebieden. Gebruik regelmatig insecticiden met een afwerende werking tegen zandvliegen gedurende het zandvliegenseizoen.

Mijten: Behandel het dier met een geregistreerd acaricide. Eigenaren moeten vooral gewaarschuwd worden voor het potentiële zoönotische risico bij hondenschurft en cheyletielose. Oogstmijten kunnen ook de mens besmetten.

Preventie van zoönosen

Belangrijke preventieve maatregelen voor huisdier-eigenaren tegen ectoparasieten omvatten:

- Voorkom een infectie met ectoparasieten door regelmatig controle en/of het periodiek toedienen van geschikte anti-ectoparasitica.
- Minimaliseer de blootstelling, vooral van kinderen, aan mogelijk besmette omgevingen.
- Zorg voor een goede persoonlijke hygiëne.
- Personen die regelmatig in contact komen met dieren die mogelijk parasitaire of andere zoönosen kunnen overbrengen, moeten geïnformeerd worden over de bijbehorende gezondheidsrisico's. Deze nemen in het algemeen toe tijdens een zwangerschap, bij een onderliggende ziekte of wanneer de afweer wordt onderdrukt (immunosuppressie).

Modulaire Richtlijnen 03 Derde Druk is aangepast van de originele ESCCAP Richtlijn 03, Zevende Druk – Januari 2022.
© ESCCAP 2009–2023. Alle rechten voorbehouden.

ISBN 978-1-913757-51-9

De ESCCAP richtlijnen zijn mogelijk gemaakt door sponsoring van ALLE belangrijke, toonaangevende farmaceutische bedrijven, zonder dat deze de inhoud van de richtlijnen beïnvloeden.

ESCCAP bedankt Bayer, nu onderdeel van Elanco, en Merial SAS, nu onderdeel van Boehringer Ingelheim Vetmedica GmbH, voor het ondersteunen van de totstandkoming van deze richtlijn.

ESCCAP Secretariaat
Postbus 539
1200 AM Hilversum
Nederlands

Tel: 0031 (0)35 62 55 188
E-mail: info@escap.eu
www.escap.eu

Ruby Sponsors:

Sapphire Sponsor: